ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 24 ΜΑΪΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 205

Η ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ συμπλήρωσις ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας Σχολῆς, οἵα ***ἡ Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή,*** εἶναι τοιοῦτο γεγονός, ὥστε ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς, Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, λίαν εὐλόγως προέτεινεν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Σχολῆς ὅπως μὴ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον. Ἡ πρότασις αὐτοῦ ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἀπεφασίσθη, ὅπως τῇ 16 Μαΐου, ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως, πανηγυρισθῇ ἡ σπανιωτάτη αὕτη δι' ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα ἀμφιετηρίς.

Κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς οἱ μαθηταὶ ἐφιλοτιμήθησαν νὰ διακοσμήσωσι λαμπρῶς τὴν Σχολήν, ἰδίως τὴν αἴθουσαν τῆς βιβλιοθήκης, ἐν ᾗ ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ συγκέντρωσις τῶν ἐπισήμων. Τὴν ἐπαύριον δέ, χοροστατοῦντος ἐν τῷ ναῷ τῆς Σχολῆς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ἐτελέσθη ἡ θεία λειτουργία ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ, καὶ ἐν τέλει αὐτῆς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου ἡ προσήκουσα δέησις ὑπὲρ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Σχολῆς καὶ ὑπὲρ τῆς εὐστα-

θείας αὐτῆς καὶ προόδου, ἀφοῦ πρότερον ὁ Μητροπολίτης, ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ Κοινωνικοῦ, διὰ μακρῶν ὡμίλησε περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς μορφώσεως τοῦ κλήρου, τὰς ἀφορμὰς λαβὼν ἐκ τῆς ἀναγνωσθείσης εὐαγγελικῆς περικοπῆς καὶ ἐκ τῆς ἑορτῆς τῆς Σχολῆς. Ἐν τῷ ναῷ παρίστατο ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ πάντες σχεδὸν οἱ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντες Μητροπολῖται καὶ Ἀρχιερεῖς, Καθηγηταὶ καὶ πρώην μαθηταὶ τῆς Σχολῆς καὶ πλῆθος ἐκκλησιάσματος, πληροῦντος τὸν ναὸν τῆς Σχολῆς.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας ὁ Μητροπολίτης καὶ πάντες οἱ ἐκκλησιασθέντες συνεκεντρώθησαν ἐν τῷ Διευθυντηρίῳ τῆς Σχολῆς, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ χρόνῳ πλῆθος ἐπισκεπτῶν συνέρρεεν εἰς αὐτήν, ἐκ πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἐπιστήμονες, πολιτευταί, ἄνδρες πάσης δράσεως, ἰδίως δὲ κληρικοί, ὅσοι ἐν τῇ Σχολῇ ἐξεπαιδεύθησαν. Συγκινητικαὶ συναντήσεις παλαιῶν καὶ γηραιῶν συμμαθητῶν καὶ διδασκάλων τῆς Σχολῆς, Ἐπίσκοποι καὶ ἁπλοῖ κληρικοί, νεαροὶ διάκονοι, γέροντες πρεσβύτεροι καὶ πρώην Ὑπουργοὶ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, μετὰ πάροδον πολλῶν ἐτῶν ἔβλεπον ἀλλήλους ἐν τῇ ἐν ᾗ ἐξεπαιδεύθησαν Σχολῇ, ἐν μέσῳ τοῦ συρρέοντος πλήθους ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, προσερχομένων ἵνα χαιρετήσωσι τὴν πανηγυρίζουσαν Σχολήν. Μικρὸν πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Βασιλέως κατέφθασαν ἤδη οἱ Δήμαρχοι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, Ὑπουργοί, Βουλευταὶ καὶ ἀνώτατοι τοῦ Κράτους ὑπάλληλοι, Πρόεδροι ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων, ὅτε περὶ ὥραν 10 $^1/_2$ κατέφθασεν ὁ νεαρὸς Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, συνοδευόμενος ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ αὐτοῦ οἴκου. Γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς ὡδηγήθη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ εὑρίσκοντο ἤδη ὁ Μητροπολίτης καὶ πάντες οἱ λοιποί, οἱ δὲ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς, συγκεντρωμένοι περὶ τὴν θύραν, ἔψαλλον τὸ τροπάριον τῆς ἑορτῆς «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ». Μετὰ τοῦτο ἔψαλον τὸν ὕμνον αὐτῶν:

«Τῆς θρησκείας Χριστοῦ σταυροφόροι,
τῆς πατρίδος πιστοὶ μαχηταί,
τῆς Ἑλλάδος ἡμεῖς δορυφόροι,
Ριζαρείου Σχολῆς μαθηταί,

ἀτρομήτως, εὐόρκως χωροῦμεν
πρὸς ἀγῶνα κλεινόν, ἱερόν,

τοῦ σταυροῦ τὴν σημαίαν ὑψοῦμεν
λευϊτῶν συγκροτοῦντες χορόν.

Ριζαρῶν ἐντολὰς τὰς ἁγίας
θὰ τηρήσωμεν μέχρι πνοῆς
τῆς ἐσχάτης, ναί, μέχρι θυσίας
καὶ αὐτῆς τῆς προσκαίρου ζωῆς.

Ὦ Ἑλλάς, ὢ πατρὶς γλυκυτάτη,
ὢ θρησκεία Χριστοῦ ἱερά,
τῆς ψυχῆς ἡμῶν εἶσθε φιλτάτη
οὐρανία εἰκὼν καὶ χαρά».

Κατὰ τὴν τελευταίαν στροφὴν τοῦ ὕμνου τούτου ἐθεάθησαν εἰσερχόμενοι εἰς τὴν αἴθουσαν τρεῖς μαθηταὶ κρατοῦντες στέφανον ἐκ φύλλων δάφνης, προχωρήσαντες δὲ ἔστεψαν δι' αὐτοῦ τὴν προτομὴν τοῦ Γεωργίου Ριζάρη, ἐν μέσῳ τῶν χειροκροτημάτων καὶ ἀπεριγράπτου συγκινήσεως τῶν παρισταμένων.

Τούτου γενομένου, ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀπήγγειλε λαμπρὸν ἑόρτιον λόγον *, ἐν ᾧ ἐξέθηκε τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων Ριζαρῶν Μάνθου καὶ Γεωργίου ἱδρύσεως τῆς φερωνύμου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς μορφώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου, τὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας, καὶ τὰ κατὰ τὸ ἑβδομηκονταετὲς ἔργον αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ζωηρῶς χειροκροτηθεῖσαν προσφώνησιν ταύτην τοῦ Διευθυντοῦ οἱ μαθηταὶ ἔψαλον τὸν Πολυχρονισμὸν τοῦ Βασιλέως, ὁ δὲ Διευθυντὴς ἀνέγνω μετ' αὐτὸν τὸ ἑξῆς ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1919.

Ἀριθ. Πρωτ. 1056
7976

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῷ Εντίμῳ Συμβουλίῳ καὶ τῇ Διευθύνσει τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, εὐλογίαν ἀπὸ Θεοῦ.

Ἡ συμπλήρωσις ἑβδομηκονταπενταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς εἶναι γεγονὸς τὰ μέγιστα εὐφρόσυνον τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ βίου, προκαλοῦν κοινὴν μὲν πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἐμπνευστὴν καὶ συντηρητὴν τῶν καλῶν ἔργων, τὴν εὐχαριστιαν, κοινὸν δὲ καὶ τὸν μακαρισμὸν καὶ τὸν ἔπαινον πρὸς τοὺς ἱδρυτὰς τοῦ Εκπαιδευτηρίου καὶ τοὺς κατὰ καιρὸν θεοφιλῶς ἐν αὐτῷ ἐργασθέντας Συμβούλους τε καὶ Διευ-

*) Τὸν λόγον τοῦτον θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν προσεχεῖ τεύχει.

θυντὰς καὶ Καθηγητάς. Πολλῇ τοίνυν τῇ πνευματικῇ ἀγαλλιάσει μετέχουσα σήμερον ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς πανηγύρεως τῆς τῇ φροντίδι Ὑμῶν ἐμπεπιστευμένης Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, δοξάζει μὲν ὑπὲρ αὐτῆς τὸν Πατέρα τῶν φώτων, μακαρίζει δὲ τὴν μνήμην τῶν ἀοιδίμων ἱδρυτῶν αὐτῆς Μάνθου καὶ Γεωργίου, τῶν Ριζαρῶν, καὶ τῶν προκεκοιμημένων Συμβούλων, Διευθυντῶν καὶ Διδασκάλων αὐτῆς καὶ ἐπικαλεῖται ἐπ᾽ αὐτὴν δαψιλῆ τὴν ἄνωθεν εὐλογίαν, ὅπως ὁλονὲν τελειοποιουμένη ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἐπ᾽ αὐτὴν ἐστηριγμένας ἐλπίδας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου εἴη μετὰ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ θεοφιλῶς ἐργαζομένων.

† Ὁ *Ἀθηνῶν* ***Μελέτιος***

† Ὁ *Φαναρίου Θεσσαλιώτιδος* ***Εὐθύμιος***. † Ὁ *Γυθείου - Οἰτύλου* ***Διονύσιος***

Ὁ α΄ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Ἀλ. Παπαδόπουλος

Μετὰ τοῦτο ἐψάλη ὑπὸ τῶν μαθητῶν ὁ Ἐθνικὸς ὕμνος, ὁ δὲ Βασιλεὺς ἀπῆλθεν ἀνευφημούμενος καὶ ἐκφράζων πρὸς τὸν Διευθυντὴν καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Σχολῆς τὰ θερμὰ αὐτοῦ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς πρὸς πρόοδον τῆς Σχολῆς. Ταύτας ἐπανελάμβανον πάντες οἱ ἀπερχόμενοι, ἐθεάθησαν δὲ πλεῖστοι τῶν πρῴην μαθητῶν τῆς Σχολῆς δακρύοντες ἐκ συγκινήσεως. Καθόλου εἰπεῖν, ἡ ἑορτὴ διεξήχθη ἄριστα καὶ μεγαλοπρεπέστατα ἀνταξίως τῆς Σχολῆς, βαθύτατα συγκινήσασα τοὺς παρευρεθέντας. Πολλοὶ δὲ τῶν μὴ δυνηθέντων νὰ παραστῶσιν εἰς τὴν ἑορτὴν ἔγραψαν πρὸς τὸν Διευθυντὴν ἐκφράζοντες τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ τῆς Σχολῆς.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Ἡ μεγάλη ὑπόσχεσις, τὴν ὁποίαν εἶχε δώσῃ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς, ἐξετελέσθη δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναλήψεώς του. Τί τοῖς εἶχεν ὑποσχεθῆ; Ὅτι αὐτὸς μὲν θὰ μετέβαινε πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα του, ἀλλὰ θὰ τοῖς ἔστελλε τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, διὰ νὰ τοὺς συνοδεύῃ ἡ χάρις του καὶ τοὺς ἐφοδιάσῃ πλουσίως διὰ τὸ ἀποστολικὸν ἔργον των. Τὴν κάθοδον λοιπὸν ταύτην καὶ ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διηγεῖται ὁ ἰατρὸς καὶ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Ἔκτοτε δὲ εἰσῆλθε νέον στοιχεῖον καὶ νέα δύναμις εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν.

Διὰ τί λέγομεν: «*ἔκτοτε*»; Δὲν ἦτο λοιπὸν καὶ πρίν; Ὄχι. Ἀπὸ ποῦ τὸ πληροφορούμεθα; Ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Χριστόν. Ὁμιλῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς περὶ τοῦ *Παρακλήτου* ἢ τοῦ *Πνεύματος τῆς ἀληθείας*, λέγει ὅτι **θὰ** τὸν πέμψῃ. Καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς μᾶς τὸ δηλώνει καθαρώτατα· ὅπου ὁ Ἰησοῦς λέγει: «*ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος*», ὁ ἠγαπημένος μαθητὴς κάμνει τὴν διασάφησιν καὶ τὴν ἐπεξήγησιν: «*Τοῦτο δὲ εἶπεν* (ὁ Χριστὸς) *περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ* ***ἔμελλον λαμβάνειν*** *οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν.* ***Οὔπω γὰρ ἦν*** *Πνεῦμα ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὔπω ἐδοξάσθη*». Ποίαν δόξαν τοῦ Χριστοῦ ἐννοεῖ; Τὴν διὰ τῆς σταυρώσεώς του—δόξαν τοῦ καθήκοντος—ἥτις ἔγεινε καὶ δόξα θριάμβου διὰ τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς ἀναλήψεώς του. Μόνον λοιπὸν μετὰ ταύτην θὰ ἤρχιζεν ἡ δρᾶσις τοῦ ἁγίου Πνεύματος διὰ τὸν ἀνθρώπινον ἁγιασμὸν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην σωτηρίαν· πρὸ αὐτῆς δὲ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐστερεῖτο τῆς χάριτος καὶ τῆς εὐεργεσίας ταύτης.

Οἱ ἀπόστολοι καὶ ὅσοι ἄλλοι συμπροσηύχοντο μαζῆ των, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, τὴν ἀπέλαυσαν πρῶτοι, καὶ μὲ ἐκδηλώσεις θαυμαστάς. Γαλιλαῖοι αὐτοί, ἐγνώριζον μόνον τὴν διάλεκτον τοῦ τόπου των. Καὶ ὅμως ἐξαίφνης, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔλαβον τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἔγειναν πολύγλωσσοι πρὸς ἔκπληξιν τῶν παντοίων ξενογλώσσων, οἱ ὁποῖοι τότε, ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, εὑρίσκοντο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἡ μεταβολὴ δὲν περιωρίσθη ἕως ἐδῶ. Ἄνθρωποι μὲ ὀλίγα γράμματα, ἀνεδείχθησαν διὰ μιᾶς σοφώτεροι ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τῶν Σχολῶν καὶ τῶν Ἀκαδημιῶν. Καὶ δὲν ἦτο μόνον ἡ σοφία των θαυμασία, ἀλλὰ καὶ ἡ διδακτικότης των καὶ ἡ δύναμις εἰς τὸ νὰ πείθουν. Διότι δὲν ἔπειθον τοὺς ἤδη χριστιανοὺς νὰ εἶνε χριστιανοὶ γνησιώτεροι, ἀλλὰ μὲ ἕνα λόγον των ἔκαμνον Ἰουδαίους καὶ εἰδωλολάτρας νὰ ἀφήνουν τὰ θρησκεύματά των καὶ νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Καὶ τότε, καὶ εἰς τούτους τοὺς νέους πιστούς, τοὺς βαπτιζομένους εἰς τὸν Χριστόν, μετεδίδετο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἐλάλουν εὐθὺς ξένας γλώσσας, λαμβάνοντες τὸ χάρισμα τῶν γλωσσῶν. Ἄλλοι ἀνεδεικνύοντο προφῆται, ἢ δυνατοὶ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, ἢ ἠξιοῦντο τοῦ χαρίσματος νὰ θεραπεύουν τοὺς ἀσθενεῖς διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῆς θείας χάριτος. Ὅλοι δὲ γενικῶς διὰ τοῦ

Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγίνοντο νέοι ἄνθρωποι, ἀπεκδυόμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν δοῦλον τῆς ἁμαρτίας, τὸν ἀνίκανον νὰ εὕρῃ τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, τοῦ φωτός, τῆς ζωῆς.

Νὰ εἶνε τάχα κανεὶς μεταξύ μας, ὁ ὁποῖος νὰ λέγῃ ζηλοτύπως καὶ μετὰ στεναγμοῦ, «τί κρῖμα νὰ μὴ ἤμην καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ἀποστολικὴν ἐκείνην ἐποχήν, διὰ νὰ λάβω, μαζῆ μὲ τοὺς πρώτους ἐκείνους καὶ ἐνδόξους μαθητάς, τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ!» Θὰ τῷ ἀπεκρινόμην: διὰ τί ζηλεύεις, ἀδελφέ μου; Τὸ Πνεῦμα ἦλθε καὶ δὲν ἀπεμακρύνθη πλέον. Τὸ ἔχεις μάλιστα καὶ σύ. Διότι μεταδίδεται πρὸς ὅλους ὅσοι εἶνε βαπτισμένοι ἐν Χριστῷ καὶ πιστεύουν εἰς τὸν Χριστόν. Γνωρίζεις λοιπὸν τί ἔχεις μόνον νὰ κάμῃς; Ἄκουσέ το. Φρόντισε νὰ κρατήσῃς τὸ Πνεῦμα, νὰ μὴ τὸ ἀπομακρύνῃς σὺ ὁ ἴδιος μὲ τὴν ἀδιαφορίαν σου, μὲ τὰς ἁμαρτίας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου. Καὶ ἐπιμελήθητι, διὰ νὰ παραχθοῦν ἐντός σου καὶ εἰς τὸν βίον σου οἱ καρποὶ τοῦ Πνεύματος.

Καὶ ἔχει λοιπὸν καρποὺς τὸ Πνεῦμα;

Βεβαιότατα. Καὶ οἱ καρποί, οἱ καλήτεροι ἐξ ὅλων, εἶνε γενικοὶ διὰ πᾶσαν ψυχήν, ἡ ὁποία γνωρίζει νὰ πιστεύῃ, νὰ ἐλπίζῃ, νὰ προσεύχεται, νὰ προσέρχεται εἰς τὴν θείαν κοινωνίαν καὶ μὲ φόβον Θεοῦ, καὶ μὲ ἀγάπην τόσον πρὸς τὸν Θεόν, ὅσον καὶ πρὸς τὸν πλησίον.

Θέλεις νὰ τοὺς ὀνομάσωμεν τοὺς θείους καὶ γλυκυτάτους αὐτοὺς καρπούς; Εἶνε ἡ πίστις, ἡ θερμή, ἡ πεφωτισμένη καὶ ζωντανὴ πίστις, ἡ ἐγκράτεια, ἡ πραότης, ἡ ἀγαθωσύνη, ἡ χρηστότης, ἡ μακροθυμία, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀγάπη, ἡ χαρά. Ἀκούεις; Ποῖος κῆπος ἐπίγειος εἶνε ἱκανὸς καὶ ἐπιτήδειος διὰ τοιαύτην καρποφορίαν; Καὶ κῆπος τοιοῦτος, πρὸς χαρὰν τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀγγέλων, τῶν ἠγαπημένων σου ψυχῶν, ἀλλὰ ἰδίως πρὸς ἰδικήν σου χαράν, καὶ εὐτυχίαν ἰδικήν σου, καλεῖσαι νὰ γείνῃς καὶ σύ, ἂν θέλῃς νὰ μὴ ματαιωθῇ τὸ βάπτισμά σου καὶ νὰ σὲ ὠφελήσῃ ἡ πίστις σου.

Ἀλλ' ἔχει ἀκάνθας, δηλαδὴ πάθη, ἡ ψυχή σου; Τί σημαίνει! Φρόντισε νὰ τὰς ἐξαφανίσῃς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Δὲν ἤκουσες, ὅτι κατῆλθεν εἰς τοὺς ἀποστόλους ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν; Τί δὲ κάμνει τὸ πῦρ; Καὶ θερμαίνει, καὶ ζωογονεῖ, καὶ φωτίζει, καὶ ἀποδιώκει τὰ μολύσματα, ἀλλὰ καὶ κατακαίει τὰς ἀκάνθας καὶ προετοιμάζει τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Ἄς τὸ ἐπωφεληθῶ-

μεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς καὶ εἰς τὴν τοιαύτην ἐνεργητικότητα. Φθόνους ἔχομεν, ζηλοτυπίας, πλεονεξίας, φιλονείκους διαθέσεις, ἔχθρας, ἐκδικήσεις, καὶ τὰ τοιαῦτα; Μὲ τὴν θείαν χάριν, ἐὰν προσπαθήσωμεν καὶ ἐπιμείνωμεν, θὰ καθαρίσωμεν ἀπὸ ὅλα ταῦτα τὸν ψυχικόν μας ἀγρόν. Καὶ ἐπειδὴ ἡ θεία χάρις προσομοιάζεται καὶ μὲ *ὕδωρ ζῶν*, αὐτὴ ἡ ἰδία θὰ μᾶς συντρέξῃ εἰς τὸ νὰ μεταβληθῇ ἡ ψυχή μας εἰς κῆπον οὐράνιον γεμᾶτον ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας, ὑψηλοτέρας καὶ εὐωδεστέρας ἀρετάς.

Ἑορτάζομεν λοιπὸν τὴν ἐπέτειον τῆς καθόδου τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄς φροντίσωμεν νὰ τὴν καταστήσωμεν καὶ ἰδικήν μας ἑορτὴν καὶ πανήγυριν, καθιστῶντες τὸν ἑαυτόν μας ἀξιώτερον σκήνωμα τῶν θείων δωρεῶν καὶ τῶν ψυχικῶν καρποφοριῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Κυριακῆς, τῆς ἀφιερωμένης εἰς μνήμην καὶ τιμὴν *πάντων τῶν ἁγίων*, ἡ μήτηρ Ἐκκλησία ὥρισε νὰ ἀναγινώσκεται κατάλληλος Εὐαγγελικὴ περικοπή. Δι' αὐτῆς μανθάνομεν πῶς ἐκεῖνοι συμπεριεφέρθησαν, ὥστε νὰ ἀναδειχθῶσιν ἅγιοι, ποῖαι ὑπῆρξαν αἱ μεγάλαι ἐλπίδες των, ποῖαι θὰ εἶνε αἱ ἀπαράμιλλοι ἀμοιβαί των. Καὶ ἐνταυτῷ διδασκόμεθα, τί ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ πράττωμεν, διὰ νὰ εἴμεθα χριστιανοὶ γνήσιοι, καὶ διὰ ποίων ἐλπίδων πρέπει νὰ ἐνισχύωμεν τοὺς ἑαυτούς μας εἰς τὸν Εὐαγγελικὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ἔχομεν νὰ διεξαγάγωμεν κατὰ τὴν ἐπίγειον σταδιοδρομίαν μας.

Πιστεύομεν εἰς Χριστόν; Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἶνε στοιχειώδης δι' ὅλα τὰ μέλη τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Στοιχειῶδες ἀκόμη εἶνε νὰ συνοδεύεται ἡ πίστις μας καὶ μὲ καρποὺς καὶ μὲ ἔργα. Ἀλλ' ἐρωτᾶται· ἐὰν κανεὶς ἔχῃ τὴν πίστιν καὶ φυλάττῃ τὰς ἐντολάς, οὕτως ὥστε, ἡ χριστιανική του ἰδιότης νὰ μαρτυρῆται δι' ὅλου τοῦ συνήθους καθημερινοῦ του βίου, θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ περὶ αὐτοῦ ὅτι ἀνήκει ἐντελῶς, ὁριστικῶς, ἀσφαλῶς, παγίως εἰς τὸν Χριστόν;

Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον μᾶς ὑπενθυμίζει, ὅτι εἰς τὴν ζωήν μας δυνατὸν νὰ παρουσιασθῶσι καὶ ἐξαιρετικαὶ καὶ βαρεῖαι περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι νὰ ἀπαιτήσωσιν ἀπὸ ἡμᾶς τὴν ὑψηλοτέραν ἐκδήλωσιν τῆς πίστεως καὶ τῶν ἔργων της.

Ἐνδεχόμενον νὰ μᾶς παρουσιασθοῦν ἀπειλαί, στενοχωρίαι, περιφρονήσεις, ζημίαι συμφερόντων ἢ ἄλλοι ἀκόμη σοβαρώτεροι κίνδυνοι, καθ' ἣν περίπτωσιν ἠθέλομεν δεικνύει μετὰ πάσης εἰλικρινείας καὶ παρρησίας, ὅτι ἀνήκομεν εἰς τὸν Χριστόν. Μήπως μυριάδες ἐκ τῶν ἁγίων δὲν εὑρέθησαν εἰς τοιαύτην θέσιν, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς πρώτους τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνας καὶ εἰς τὴν πρώτην τῆς Ἐκκλησίας περίοδον, ὅτε ἐδιώκοντο οἱ ὀπαδοί της ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ εἰς τὴν δευτέραν, ὅτε οἱ ὀρθόδοξοι κατετρέχοντο ἀπὸ τοὺς αἱρετικούς, ὁσάκις οὗτοι εἶχον μαζῆ των τὴν ὑποστήριξιν τῆς κοσμικῆς βίας; Ἔλεγον τότε εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ: δέχεσθε νὰ τὸν ἀρνηθῆτε; Δὲν θὰ σᾶς πειράξωμεν διόλου· καὶ θὰ σᾶς ὑποστηρίξωμεν μάλιστα καὶ θὰ σᾶς προστατεύσωμεν. Ἀλλ' ἂν ἐπιμείνητε εἰς τὴν πίστιν του, ἀλλοίμονον εἰς σᾶς! Θὰ δημεύσωμεν τὰς περιουσίας σας, θὰ σᾶς ἐκβάλωμεν ἀπὸ τοὺς οἴκους σας, θὰ σᾶς στείλωμεν εἰς ἐξορίαν, θὰ σᾶς ρίψωμεν εἰς τὰ δεσμωτήρια, θὰ διαχωρίσωμεν, θὰ βασανίσωμεν ποικιλοτρόπως καὶ θὰ καθυποβάλωμεν εἰς τοὺς σκληροτέρους θανάτους τοὺς συζύγους, τοὺς γονεῖς, τὰ τέκνα, τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς.

Τί ὤφειλον νὰ κάμουν πρὸ τῶν τοιούτων ἀπειλῶν, τῶν βασανιστηρίων, τῶν θανάτων οἱ χριστιανοί; Νὰ ἐξακολουθήσουν καὶ νὰ ἐπιμένουν κηρύττοντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν των ἢ νὰ τὸν ἀρνηθοῦν;

Ἀνάλογόν τι ἔλεγον καὶ οἱ αἱρετικοὶ πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους· ἐζήτουν παρ' αὐτῶν νὰ ἀρνηθῶσι τὴν γνησίαν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, διὰ νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὰς ἰδικάς των πλάνας καὶ διαστροφὰς εἴτε ὡς πρὸς τὴν θεότητα καθόλου, εἴτε ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ, εἴτε ὡς πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Τί ὤφειλον νὰ κάμουν καὶ ἐδῶ πρὸ τῆς τρομερᾶς κακομεταχειρίσεως, εἰς τὴν ὁποίαν καθυπεβάλλοντο οἱ ὁμολογηταὶ τῆς ὀρθοδοξίας;

Ἐνώπιόν των ὠρθοῦτο σαφής, ῥητή, κατηγορηματικὴ ἡ δήλωσις τοῦ Ἰησοῦ. Ποία; Καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν νομίζει τις, ὅτι τὴν ἀκούει ἐξερχομένην ἀπὸ τὸ στόμα του μὲ τὴν ὑψηλοτέραν καὶ ἐντο-

νωτέραν του φωνήν: «**πᾶς, λέγει, ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι καγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς**».

Ἠκούσατε; Δὲν ὑπάρχει καμμία οἰκονομία, καμμία συγκατάβασις, καμμία ὑπεκφυγή, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογῶμεν ***ὅλοι*** τὸν Χριστὸν ὡς Θεόν μας καὶ Κύριόν μας εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἥτις ἤθελε δοθῆ διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς πίστεώς μας καὶ εἰς ***κανένα*** δὲν εἶνε συγχωρημένον ποτέ, δι' οἱονδήποτε λόγον, νὰ τὸν ἀποκηρύξῃ καὶ νὰ τὸν ἀρνηθῇ.

Ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων. Δηλαδὴ ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἡ ὁποία ἤθελε μᾶς προκαλέσῃ, καὶ ἐνώπιον πάσης ὁμάδος καὶ πάσης συναθροίσεως, ἥτις ἤθελε ζητήσῃ τὸ περὶ Χριστοῦ φρόνημά μας ἢ ἤθελεν ἀπαιτήσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀποκήρυξίν μας, ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ διαδηλώνωμεν τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν μας, ἀψηφοῦντες πᾶσαν ἀπειλήν, πᾶσαν βίαν, μὴ δεχόμενοι καμμίαν γαλήνην, μὴ παρεμποδιζόμενοι οὐδὲ ἀπὸ αὐτὸν τὸν θάνατον.

Ἰδοὺ ὁ Παῦλος. Διότι ὡμολόγει τὸν Χριστόν, ἐφυλακίσθη πολλάκις, ἐξετέθη εἰς πληγάς, διέτρεξε κινδύνους θανάτου πολλάκις. Πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἔλαβε, τρὶς ἐρραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιθοβολήθη, μυρίας ἄλλας περιπετείας ὑπέστη καὶ ἐπιβουλάς, καὶ ἐπείνασε μέχρι λιμοῦ καὶ ἐγυμνήτευσε, καὶ ἐδίψασε, καὶ κατεμόχθησε ποικιλοτρόπως. Εἰς δὲ τὸ τέλος; Καὶ ἐμαρτύρησε.

Μόνον ὁ Παῦλος; Ἀμέτρητοι μυριάδες ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν ὅπως αὐτός. Ἀκόμη καὶ γυναῖκες καὶ παρθένοι καὶ παῖδες ἀδύνατοι καὶ γέροντες ἐξησθενημένοι προετίμησαν τὰς βασάνους καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ μόνον δὲν ἔστερξαν νὰ ὑποκύψουν ἢ ἀρνηθοῦν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν των. Καὶ πολὺ εὐλόγως. Δὲν εἶνε ἄτιμον νὰ ἀρνηθῶμεν τοὺς γονεῖς μας, τοὺς ἀδελφούς μας, τὰ τέκνα μας, τοὺς φίλους μας: Ἀλλ' ὁ Χριστὸς μᾶς ἠγάπησε περισσότερον παρὰ ὅλοι οὗτοι, καὶ ἡ εἰς αὐτὸν πίστις μας εἶνε ἡ ζωὴ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ πνεύματός μας καὶ τῆς ὅλης ἠθικῆς μας ὑποστάσεως. Καὶ ἰδοὺ διατί ὀφείλομεν νὰ μένωμεν πάντοτε πιστοὶ εἰς τὴν ὁμολογίαν του· ἰδοὺ διὰ τί δὲν μᾶς ἐπιτρέπεταί ποτε νὰ τὸν ἀρνηθῶμεν. Ἀρνούμενοι αὐτόν, θὰ διε-

πράττομεν πρᾶξιν ἐσχάτης ἀτιμίας καὶ ἀγνωμοσύνης, καὶ θὰ ἐκόπτομεν τὴν συνάφειάν μας πρὸς τὴν πηγὴν τῆς τιμῆς καὶ τὸν χορηγὸν τῆς ἠθικῆς ἀξίας. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο. Ἀρνούμενοι αὐτόν, θὰ καθιστάμεθα ἀνάξιοι τῆς ἀγάπης του καὶ τοῦ ἐλέους του καὶ τῆς δι' αὐτοῦ σωτηρίας. Διότι ὁ Θεὸς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πλησίον του ἀνάνδρους, ἀνικάνους νὰ ἔχουν πεποιθήσεις, ἑτοίμους νὰ προδώσουν τὴν πίστιν των, διὰ νὰ μείνουν εἰς τὴν ἡσυχίαν των καὶ νὰ περισώσουν ἀτίμως τὴν ἐφήμερον ζωήν των. Οἱ τίμιοι ἄνθρωποι βδελύσσονται τοὺς δειλοὺς καὶ ἀστάτους. Πῶς θὰ τοὺς ἀνεχθῇ ἐκεῖνος, ὅστις, Θεός, ἔγεινεν ἄνθρωπος, καὶ ἔπαθε, καὶ ἐσταυρώθη, διὰ νὰ μορφώσῃ ἥρωας τῆς πίστεως, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης;

Εἰς τὰ ἴχνη λοιπὸν τῶν ἁγίων ἂς βαδίσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἐὰν ἤθελε συμβῇ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἀναστάτωσις, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐπικρατήσουν φανατικοὶ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ, ἂς μείνωμεν σταθεροὶ εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν, ἂς μὴ καταπροδώσωμεν τὴν αἰωνίαν μας πατρίδα χάριν ἀγαθῶν ἐφημέρων.

Ἀλλ' ἡ πίστις μας δοκιμάζεται καὶ κατ' ἄλλους τρόπους. Εὑρισκόμεθα πρὸ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι, ἄπιστοι αὐτοί, εἰρωνεύονται τοὺς πιστοὺς καὶ εὐσεβεῖς, ἤ, πλεονέκται καὶ διεφθαρμένοι καὶ ἀσυνείδητοι αὐτοί, μᾶς ζητοῦν νὰ εἴμεθα συνένοχοι εἰς τὰς ἀνομίας των καὶ τὰς ἁμαρτίας των; Ὅσον ἰσχυροὶ τῆς ἡμέρας καὶ ἂν εἶνε, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἤθελε βλάψῃ τὴν εὐπορίαν μας καὶ τὰ συμφέροντά μας ἡ δυσμένεια καὶ ἡ ἔχθρα των, ἡμεῖς ἂς μὴ φοβηθῶμεν τοὺς μωροὺς σαρκασμούς των καὶ τὴν κακουργίαν των. Τί μᾶς μέλει διὰ τοὺς φαύλους ἀνθρώπους καὶ διὰ τὰς προσωρινὰς στενοχωρίας, ὅταν διατηρῶμεν τὸν ἑαυτόν μας εἰς τὴν φιλίαν, τὴν ἀγάπην, τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ μόνου δυνατοῦ διὰ νὰ μᾶς ἀπωλέσῃ ἢ νὰ μᾶς σώσῃ αἰωνίως;

Ἰδοὺ ἡ πατρίς. Τί ὀφείλομεν πρὸς αὐτήν; Ἀγάπην ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀφοσίωσιν ἐν πολέμῳ, μέχρι τοῦ νὰ ὑφιστάμεθα χάριν της μυρίας ταλαιπωρίας, νὰ παραιτῶμεν τὰς ἐργασίας μας, νὰ ἀφήνωμεν τὸν οἶκόν μας, γονεῖς καὶ τέκνα καὶ σύζυγον, καὶ νὰ χύνωμεν ὑπὲρ αὐτῆς τὸ αἷμά μας. Καὶ οἱ ἥρωες εἶνε ἄξιοι στεφάνων καὶ μακαρίζονται ἀπὸ ὅλους. Ἀξιοθρήνητοι δὲ εἶνε μόνον οἱ λιποτάκται καὶ οἱ δειλοί, οἱ ὁποῖοι, χάριν τοῦ σαρκίου των, καθίστανται ἄτιμοι καὶ οὐτιδανοί.

Θέλομεν λοιπὸν νὰ εἴμεθα γνήσιοι χριστιανοί; Ἂς μιμηθῶμεν τὸν Παῦλον, διὰ τὸν ὁποῖον ἦτο εὐχαρίστησις καὶ ἡδονὴ καὶ τὸ νὰ πάσχῃ χάριν τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ πρέπει νὰ εἶνε οἱ ἀνδρεῖοι τῶν ἀνδρείων. Καὶ ἐάν ποτε, ὡς ἄνθρωποι, αἰσθανθῶμεν δισταγμόν τινα, διότι τάχα χάνομεν ἐγκόσμια πράγματα καὶ ὑποφέρομεν ἐδῶ κάτω, ἂς ἀναλάβωμεν ὅλον μας τὸ θάρρος καὶ ὅλην μας τὴν γενναιότητα, καὶ ὅλην μας τὴν φαιδρότητα, ἀκούοντες τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρός μας, ὅστις ὑπόσχεται πρὸς τοὺς ἀνδρείους του, καὶ μόνον πρὸς αὐτούς, ὅτι διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν των καὶ ἀφοσίωσιν θὰ τοὺς ἀνταμείψῃ πολλαπλασίως καὶ θὰ τοῖς χαρίσῃ αἰώνιον ζωήν.

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

[Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἐν Πειραιεῖ τέλεσιν τῶν ἐγκαινίων τῆς «Στέγης τοῦ Ναύτου», ἱδρυθείσης ὡς Παράρτημα τῆς «Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων», ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πολλῶν κεκλημένων, μετὰ τὰ ὑπὸ τῆς Α. Σ. λεχθέντα ὁ κ. Ἀ. Ἀλιβιζᾶτος ἀνέπτυξε τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς «Ἀμερικανικῆς Ἀδελφότητος τῶν χριστ. νέων» ἀπὸ τῶν ἐξ Ἀμερικῆς ἐντυπώσεών του. Ὡς ἐκ τοῦ ἐπικαίρου ἐνδιαφέροντος τῆς ὁμιλίας ταύτης, ἀποτελούσης περίληψιν εὐρυτέρας αὐτοῦ διαλέξεως, γενομένης ἐν τῷ «Παρνασσῷ» καὶ κατὰ παράκλησιν τῶν Πειραιωτῶν ἐπαναληφθείσης ἐν τῷ Δημοτικῷ Θεάτρῳ Πειραιῶς τῇ 5 μεσοῦντος, δημοσιεύομεν αὐτὴν κάτωθι].

Μέγα γεγονὸς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι λαμβάνει χώραν κατὰ τὴν σημερινὴν ἔναρξιν τῆς δράσεως τοῦ κέντρου τούτου τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν νέων.

Ἡ ἐργασία, τὴν ὁποίαν προσφέρει εἰς τὴν κοινωνίαν ἡ ὀργάνωσις αὕτη εἶνε τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιζητῇ νὰ ἐξυγιάνῃ αὐτὰς τὰς βάσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως.

Εἶνε δὲ ἰδιαιτέρως εὐχάριστον ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ φίλοι μας, προερχόμενοι ἀπὸ τὴν μεγάλην χώραν τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, συνεπεῖς πρὸς τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας οἱ δύο οὗτοι διδάσκαλοι ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας τοὺς διδάσκουν, ἔρχονται εἰς τὴν χώραν τῆς παραγωγῆς τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων ἰδεωδῶν διὰ νὰ διαδώσωσι

τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν ἀνεπτύχθησαν καὶ ἀπολαμβάνουν. Ὁ μέγας πόλεμος εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἀγαθῶν του—ἀπέναντι τῆς μεγάλης σειρᾶς τῶν φρικαλεοτήτων του—θὰ ἔχῃ νὰ ἀπαριθμήσῃ καὶ τοῦτο, τὴν ἐπέκτασιν δηλαδὴ τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων ἐπὶ τῆς διεθνοῦς νεότητος, ἥτις ἀπετέλεσε τὴν δύναμιν τῆς ὑπὲρ τῶν ὑψηλῶν ἰδεωδῶν τῆς πατρίδος καὶ τοῦ δικαίου πάλης.

Οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ναῦται τῶν διεθνῶν στρατευμάτων καὶ στόλων ἀπετέλεσαν τὸ ἀντικείμενον, πρὸς τὸ ὁποῖον μετὰ στοργῆς ἐστράφη ἡ μεγάλη ὀργάνωσις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ φοβεροῦ πολέμου, προσφέρουσα εἰς αὐτὰς πάντα τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα παρέχει εἰς τὰ μέλη αὐτῆς, ὡς συμπλήρωμα τῶν ὑπὲρ αὐτῶν κρατικῶν καὶ πολιτειακῶν φροντίδων. Καὶ πράγματι, οἱ στρατιῶται καὶ ναῦται, εἴτε εἰς τοὺς τόπους τῶν γυμνασίων καὶ τοὺς στρατῶνας, εἴτε εἰς τὸ πεδίον τῶν μαχῶν, εἴτε εἰς τὰ χαρακώματα, ἀπέλαυον διαρκῶς ὅλων τῶν ἀληθῶς χριστιανικῶν περιποιήσεων τῆς Ἀδελφότητος, διὰ τῶν ὁποίων ἐγλυκαίνετο τὸ πικρὸν καθῆκον καὶ ἐγίνετο ἁπαλώτερον τὸ σκληρὸν ἔργον τοῦ πολεμιστοῦ.

Πόσην δὲ εὐγνωμοσύνην δὲν χρεωστοῦν μαζὺ μὲ ὅλους τοὺς διεθνεῖς στρατοὺς καὶ στόλους καὶ οἱ ἰδικοί μας στρατιῶται μέχρι τοῦδε, καὶ ἀπὸ τοῦδε καὶ οἱ ναῦταί μας πρὸς τὴν Χ. Α. τ. ν., διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκ πνεύματος καθαρῶς ἀλτρουϊστικοῦ καὶ χριστιανικοῦ παρεχομένην περίθαλψιν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Χ. Ἀ. τ. ν., ὧν προεξάρχει ὁ κ. Henderson μετ᾽ ἀληθῶς παραδειγματικῆς χριστιανικῆς αὐταπαρνήσεως, ἐπεδόθησαν μετὰ ζέσεως εἰς τὸ μέγα των κοινωνικὸν ἔργον καὶ παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ στρατῷ, τῷ μαχομένῳ εἰς τὰ ἔνδοξα μακεδονικὰ πεδία τῶν μαχῶν, καὶ ἔφεραν τοιουτοτρόπως μέχρι τῆς ἀπομεμακρυσμένης αὐτῆς ἄκρας ἀπὸ τὴν πατρίδα των τὰ δῶρα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς μεγάλης των χώρας καὶ τὰ δείγματα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ τῆς μεγάλης των Δημοκρατίας, ἡ ὁποία διὰ τοῦ μεγάλου της Προέδρου διευθύνει τὰς τύχας ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, στηριζομένη ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀγάπης, αἱ ὁποῖαι εἶνε αἱ βάσεις τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

Εὐγνωμονοῦμεν τοὺς Ἀμερικανοὺς φίλους μας διὰ τὴν τοιαύτην ἐπιδεικνυμένην πρὸς τὴν πατρίδα μας ὑπηρεσίαν καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι κάθε ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατιώτας μας καὶ κάθε ἕνας ἀπὸ τοὺς ναύτας μας αἰσθάνεται ξεχωριστὰ αὐτὴν τὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς ὁδηγούς των αὐτοὺς εἰς τοὺς δρόμους τῆς ἀληθινῆς συναδελφικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς.

Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι οἱ ναῦταί μας, οἱ ὁποῖοι πάντοτε ἀπετέλεσαν τὸ καμάρι τῆς Ἑλληνικῆς μας πατρίδος, τῆς δούλης καὶ ἐλευ-

θέρας, εὐγνωμονοῦν διὰ τὴν νέαν κοινωνικὴν ζωήν, ἡ ὁποία ἀνοίγεται σήμερον εἰς αὐτοὺς εἰς τὸ κέντρον αὐτό, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ εὐγενὴς παραχώρησις τοῦ ὡραίου αὐτοῦ χώρου καὶ ἡ ὡραία ἀλτρουϊστικὴ αὐταπάρνησις τῶν ὀργανωτῶν του.

Φίλοι Ἀμερικανοί, οἱ ναῦταί μας εἶνε τὰ καλλίτερα παιδιὰ τῆς ἐθνικῆς μας οἰκογενείας, ἀξίζουν τὰς περιποιήσεις τῆς ὀργανώσεώς σας, σᾶς εὐγνωμονοῦν δι᾽ αὐτὰς καὶ θὰ ἀναγνωρίσετε μόνοι σας γρήγορα, ὅτι δὲν θὰ ἐπιθυμῆτε καλλίτερον ὑλικὸν διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος τῶν χριστιανῶν νέων.

Ἀλλὰ τί εἶνε, ἐπὶ τέλους, αὐτὴ ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων;

Μὲ δύο λόγια αὐτὸ θὰ σᾶς ἐξηγήσω.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων εἶνε μία ὀργάνωσις κοινωνική, ἡ ὁποία ἔχει σκοπὸν νὰ μορφώσῃ καὶ διαπαιδαγωγήσῃ τὰ ἄτομα ὅσον τὸ δυνατὸν τελειότερα καὶ κατὰ τὸν νοῦν καὶ κατὰ τὸ αἴσθημα καὶ τὸ πνεῦμα, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὰ καταστήσῃ ἱκανὰ νὰ ἀποτελέσουν μίαν κοινωνίαν καλήν, προοδευτικήν, ἠθικὴν καὶ μεγάλην.

Θέλει νὰ μορφώσῃ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μάλιστα τοῦ νέου, καὶ τὸ κατωρθώνει μὲ τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς τὰ κέντρα της, ἡ ὁποία ἔχει σκοπὸν νὰ δώσῃ πρακτικὰς κυρίως γνώσεις καὶ νὰ συμπληρώσῃ τοιουτοτρόπως τὴν μόρφωσιν τὴν θεωρητικήν, τὴν ὁποίαν λαμβάνει τις εἰς τὸ σχολεῖον. Θέλει νὰ μορφώσῃ τὸ αἴσθημα, καὶ τὸ κατορθώνει μὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ἐξάσκησιν τῶν μελῶν της εἰς τὴν ἀγάπην τὴν πραγματικὴν πρὸς τὸν ἄλλον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ τῆς ἰδέας ὅτι τὸ ἄτομον ὡς ἄτομον δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, ἔχει μεγάλην ὅμως ἀξίαν καὶ πρέπει νὰ μορφωθῇ καὶ νὰ τελειοποιηθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν διὰ νὰ ἀποτελέσῃ μέλος τοῦ συνόλου, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων προσπαθεῖ δι᾽ ὅλων τῶν μέσων νὰ ἀναπτύξῃ εἰς τὰ μέλη της τὸ αἴσθημα αὐτὸ τῆς ἀλληλεγγύης, προσκαλοῦσα ὡς βοηθὸν τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία διδάσκει τὰς ἀρχὰς τῆς θρησκείας μας, αἱ ὁποῖαι συνοψίζονται εἰς δύο λέξεις: εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην. Τέλος ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων θέλει νὰ διαπλάσῃ τὸ σῶμα τῶν μελῶν της ὑγιεινὸν καὶ ῥωμαλέον, διότι μόνον εἰς ἕνα τέτοιο σῶμα ἠμπορεῖ νὰ κατοικῇ μία μεγάλη καὶ καθαρὰ ψυχή, καὶ αὐτὸ τὸ κατορθώνει μὲ τὴν γυμναστικὴν μὲ τὰ παιγνίδια καὶ μὲ τὴν ἐξοικείωσιν πρὸς τὴν φυσικὴν ζωήν.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων χαρακτηρίζεται ὡς τοιαύτη, «τῶν νέων», ὄχι διότι περιλαμβάνει μόνον νέους καὶ παιδιά, ἀλλὰ νέους καὶ ζωηροὺς κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ καθαροὺς κατὰ τὴν καρδίαν. Πόσοι γέροι κατὰ τὴν ἡλικίαν διατηροῦν παιδικὴν καθαρότητα καὶ νεανικὴν εὐρωστίαν, διότι καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία καὶ ἑπομένως τὸ

ἦθός των διατηροῦνται καθαρὰ καὶ διότι δὲν ἐπιτρέπουν εἰς τὸν ἑαυτόν τους ποτὲ νὰ βαδίζουν εἰς τοὺς βρωμεροὺς δρόμους τῆς κοινωνίας. Τέτοιους θέλει νὰ κάμῃ ὅλα της τὰ μέλη ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων, καὶ φαντασθῆτε πόσο μεγάλο εἶνε τὸ ἔργον της, ὅταν κατορθώσῃ ὅλη ἡ κοινωνία νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ τέτοια ἄτομα· χαρὰ εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ χαρὰ εἰς τὴν πρόοδον τοῦ τόπου αὐτοῦ.

Τέλος ἡ Ἀδελφότης αὐτὴ χαρακτηρίζεται ὡς «χριστιανική». Μὴ νομίζετε μὲ αὐτὸ ὅτι εἶνε καμμιὰ χριστιανικὴ ἑταιρία, ἡ ὁποία σὰν θρησκομανία ἢ θρησκοληψία θέλει νὰ σχηματίσῃ ἀνθρώπους ἀσχολουμένους διαρκῶς μὲ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὰ θρησκευτικά. Τίποτε ἀπὸ αὐτά. Τὸ μόνον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρεται, εἶνε νὰ ἰδῇ τὰ μέλη της νὰ ἔχουν τὸ κυριώτερον γνώρισμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχουν εἰς τὴν ὕπαρξίν των οἱ Χριστιανοὶ καὶ τὸ ὁποῖον εἶνε ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἄλλον, ἡ ἀγάπη, ἡ ὁποία φθάνει μέχρι τοῦ σημείου τῆς αὐτοθυσίας, καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ ὁποία φθάνει καὶ περιλαμβάνει καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς. Ἡ ἀγάπη, μὲ ἕνα λόγο, ἡ ὁποία καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον καλὸν καὶ εὐγενικὸν καὶ τὸν κάμνει νὰ ξεχωρίζεται ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ὄντα τοῦ κόσμου.

Αὐτὸ ἐνδιαφέρει μόνον τὴν Χ. Ἀ. τ. νέων· διὰ τὰ ἄλλα δὲ δὲν ἐνδιαφέρεται, διὰ τοῦτο ἀδιαφορεῖ ἂν εἶνε κανεὶς ὀρθόδοξος ἢ δυτικὸς ἢ προτεστάντης ἢ καὶ Ἑβραῖος ἀκόμη καὶ ἐνδιαφέρεται μόνον πῶς νὰ εἶνε κανεὶς καλὸς Χριστιανός, τὸ ὁποῖον σημαίνει καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, χρήσιμος εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Τὴν θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησίν των ἀφίνει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν χωρὶς νὰ ἀναμιγνύεται εἰς ζητήματα θρησκευτικά, διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ διευθύνοντες τὴν Χ. Α. τ. ν. ἐνταῦθα ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Σ. Μητροπολίτου τὴν θρησκευτικὴν ἀρωγήν του διὰ τὸ ἔργον τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτή του ἡ παρουσία κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Παραρτήματος τούτου τὴν πιστοποιεῖ ἀμέριστον. Δὲν ἦτο δὲ δυνατὸν νὰ εἶνε καὶ ἄλλως, διότι ὁ ἴδιος ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ σπουδῆς τοῦ ἔργου τῆς Χ. Α. τ. ν. ἐν Ἀμερικῇ ἐγνώρισε καὶ εἶδε τὴν μεγάλην σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει αὐτὴ ἡ ὀργάνωσις εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ τὰ μεγάλα ἀποτελέσματα διὰ τὴν τελειότητα τοῦ ἀτόμου καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς κοινωνίας τὴν ὁποίαν παρουσιάζει.

Δὲν ἔχω, δυστυχῶς, καιρὸν διὰ νὰ σᾶς ἀναπτύξω μακρότερον τὸ ἔργον τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀρκοῦμαι σήμερον νὰ σᾶς εἴπω, εἶνε, ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης μὲ ὅλα τὰ μέσα τὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ ψυχαγωγικὰ καὶ τὰ αἰσθητικά, τὰ ὁποῖα διαθέτει, προσπαθεῖ νὰ τελειοποιήσῃ τὸ ἄτομον καὶ νὰ τὸ

καταστήσῃ ἱκανὸν διὰ νὰ ἀποτελέσῃ ἕνα τίμιον καὶ πολύτιμον στοιχεῖον διὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος τῆς κοινωνίας.

Τὸ πρᾶγμα φαίνεται εἰς τὴν ἀρχὴν δύσκολον, ἀλλὰ ὅταν τὰ μέλη τὰ ἴδια ἀρχίζουν νὰ ἀντιλαμβάνωνται τί μεγάλην σημασίαν ἔχει τὸ πρᾶγμα αὐτό, πρῶτα—πρῶτα διὰ τὸν ἑαυτόν τους καὶ ἔπειτα διὰ τὴν κοινωνίαν, τότε κάθε ἕνα ἀπὸ αὐτὰ φροντίζει καὶ φιλοτιμεῖται νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ, ἡ ὁποία, ὅταν πραγματοποιηθῇ, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εὐτυχίας τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κοινωνίας.

Τοιαύτη ὀργάνωσις φέρει καρπούς, τοὺς ὁποίους ἐκτιμᾷ ἡ κοινωνία· πράγματι δὲ εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὅπου αὕτη ἔλαβε τὴν τελειοτέραν της ἀνάπτυξιν, ἐκτιμᾶται ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ ὑποστηρίζεται. Διὰ τοῦτο μὴ σᾶς φανῇ περίεργον ὅτι ἡ Χ. Α. τ. ν. ἐν Ἀμερικῇ ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν 175.000.000 δολλάρια δηλ. 875.000.000 δραχμῶν, ἡ δὲ ἀμερικανικὴ κοινωνία ἐντὸς 18 ἡμερῶν ἔδωκεν εἰς αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλας συνάμα ὀργανώσεις 204.000.000 δολλάρια, δηλ. 1.020.000.000 δραχμῶν. Καὶ δικαίως, διότι ἡ ἀμερικανικὴ κοινωνία γνωρίζει ὅτι μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ περιθάλπονται, κατὰ τὸν ἄνω ἐν συντομίᾳ περιγραφέντα τρόπον, 25.000.000 ἀνθρώπων εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἀπέναντι τῶν 700.000 πρὸ τοῦ πολέμου.

Θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ ἡ κοινωνία ἡ ἰδική μας θὰ ἐδείκνυε τόσον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς σήμερον ὀργανουμένης Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν νέων; Εἶμαι βέβαιος ὅτι ναί· ἡ κοινωνία μας θὰ περιβάλῃ μὲ στοργὴν ἕνα τέτοιο ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξυγίανσίν της καὶ τὴν ἀνύψωσίν της. Ἀλλὰ μὴ ξεχνᾶτε, ὅτι εἰς τοῦτο θὰ συντελέσητε πρῶτα σεῖς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποτελέσετε μέλη τῆς μεγάλης αὐτῆς κοινωνικῆς ὀργανώσεως. Ἡ κοινωνία θὰ σᾶς ἀντιληφθῇ ἀμέσως μὲ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ φέρεσθε, καὶ θὰ συντηρήσῃ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον κατορθώνει νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν νέων, καὶ θὰ σεβασθῇ καὶ θὰ ἀγαπήσῃ τὸ ἔργον αὐτό, διότι θὰ ἰδῇ ὅτι εἶνε ὠφέλιμον καὶ καλὸν καὶ ἄξιον πάσης ὑποστηρίξεως. Ἀλλὰ τοῦτο θὰ εἶνε ἡ τελεία ἱκανοποίησις τῶν Ἀμερικανῶν φίλων διὰ τοὺς κόπους, τοὺς ὁποίους διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἀδελφότητος καὶ παρ' ἡμῖν καταβάλλουν, διότι θὰ ἴδουν καὶ θὰ ἀναγνωρίσουν ὅτι, ἂν οἱ Ἕλληνες, διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους καὶ ἰδιαιτέρως καὶ κυρίως ἕνεκα τῆς μέχρι τοῦδε φοβερᾶς τυραννίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων της, ὑπελείποντο εἰς τὸν πολιτισμόν, ἔχουν ὅμως ὅλα τὰ στοιχεῖα ὅπως ἀναπτύξουν ἐκ τοῦ προχείρου νέον πολιτισμὸν σύμφωνον μὲ τὰς σημερινὰς ἀντιλήψεις καὶ τὴν σημερινὴν πρόοδον, πολιτισμὸν ἄλλως τε πατροπαράδοτον

διὰ τοὺς Ἕλληνας, ὁ ὁποῖος μόνον ἕνεκα τῆς σκληρᾶς δουλείας παρημελήθη. Ἡ Ἑλλάς μας, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀκαταπόνητον φροντίδα τοῦ μεγάλου μας Κυβερνήτου καὶ τὴν ἰδικήν σας ἀνδρείαν, αὐξάνεται, ἀποκαθισταμένη ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ἀρχαίαν της ἔκτασιν. Ἂς διαπαιδαγωγήσωμεν τὰ ἄτομά μας ὅπως πρέπει καὶ ἔπειτα ἂς συνενωθῶμεν ὅλοι καὶ ἂς βοηθήσωμεν ἀπὸ κοινοῦ ὅλοι μαζὺ διὰ νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν μεγάλην μας Πατρίδα καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν της δόξαν καὶ τὸ παλαιόν της μεγαλεῖον. Ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν νέων μᾶς παρέχει λαμπρὰν εὐκαιρίαν πρὸς τοῦτο καὶ ἂς ἐπωφεληθῶμεν αὐτῆς. Ἔχομεν καθῆκον νὰ ἐργασθῶμεν καὶ ἂς ἐργασθῶμεν ἕκαστος διὰ τὸν ἑαυτόν του, ὅλοι διὰ τὴν Ἑλλάδα μας καὶ ἡ Ἑλλάς μας, ὅπως καὶ ἄλλοτε, δι' ὅλον τὸν κόσμον.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΜΙΑ ΑΝΤΙΝΟΜΙΑ

Ἡ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν συνεδρία τοῦ Στρατοδικείου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βουλευτηρίου ἐξένισεν ἀναγνώστην τινὰ τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος», ὅστις διὰ τοῦτο διετύπωσε πρὸς ἡμᾶς τὴν ἀπορίαν: πῶς εἶνε δυνατόν, ἐν ᾧ χρόνῳ τῆς κυριακῆς ἀργίας ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἐμπόρους, τοὺς βιομηχάνους καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπαγγελματίας ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἐργασίας πρὸς σωματικὴν ἀνάπαυσιν καὶ πνευματικὴν ἀνακαίνισιν,—πῶς εἶνε δυνατὸν ἡ Θέμις, ἡ ἄγρυπνος τοῦ νόμου φρουρός, νὰ παρέχῃ ἑαυτὴν ἔμπρακτον ἀντινομίας παράδειγμα, παραβαίνουσα αὐτὸ τὸ ὑπ' αὐτῆς ταύτης ἐπιβαλλόμενον εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως καθῆκον; Οὕτως, ἐνῷ παραπλεύρως τοῦ δικαστηρίου ὁ κώδων τοῦ ναοῦ ἐκάλει τοὺς χριστιανοὺς εἰς προσευχήν, οἱ δικασταὶ καί τινες περίεργοι, κωφεύοντες πρὸς αὐτὸν ἐδείκνυον, ὅτι ἡ προσευχὴ εἶνε περιττή. Καὶ ὅμως ἡ ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη δὲν ἀμνημονεῖ τῆς πατρῴας εὐσεβείας, ἀλλὰ οἱ λειτουργοὶ αὐτῆς καὶ ἐν ταύτῃ διακρίνονται.

Ἡ παρατυπία ἐκείνη δὲν θὰ διέφυγε πάντως καὶ ἄλλων πολιτῶν τὴν προσοχήν, καὶ διὰ τὸ ἀσύνηθες τοῦ πράγματος καὶ διὰ τὰ πρόσωπα, παρ' ὧν προήρχετο. Οὐδ' εἶνε δυνατὸν νὰ ἀντείπῃ τις, ὅτι

τὸ ἐπεῖγον τῆς ὑποθέσεως ἐπέβαλεν εἰς τοὺς Δικαστὰς νὰ θεωρήσωσι τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ὡς ἡμέραν κοινὴν καὶ ἐργάσιμον. Γνωστὸν δ' ὅτι τόσον ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅσον καὶ ἐν Ἀμερικῇ, χώραις, ἐν αἷς ἡ Δικαιοσύνη εἶνε ὄντως **Δικαιοσύνη**, ἡ τήρησις τῆς Κυριακῆς ἀποτελεῖ θεμελιώδη κοινωνικὸν κανόνα, δὲν εἶνε δ' ἄγνωστον καὶ ἀνέκδοτον τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς.

Δὲν ἐμφορούμεθα, ταῦτα γράφοντες, τοῦ φαρισαϊκοῦ πνεύματος τῆς τυπικῆς καὶ περιδεοῦς τηρήσεως τοῦ «Σαββάτου». Γνωρίζομεν, ὅτι «τὸ Σάββατον ἐγένετο διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον», ἀλλ' ἡ καταστρατήγησις νόμου ὑπὸ τῶν σεμνῶν λειτουργῶν τῆς θέμιδος δὲν δύναται ν' ἀφήσῃ ἡμᾶς ἀσυγκινήτους τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ τὰ ἑλληνικὰ ἤθη, ξένα πρός τινα καινὰ καὶ ὀθνεῖα δαιμόνια, μάλιστα νῦν ἔχουσιν ἀνάγκην ἐμπεδώσεως, ἀφοῦ καὶ ταῦτα ἀπετέλεσαν σπουδαῖον ἐθνικὸν κεφάλαιον καὶ παράγοντα πρώτης γραμμῆς ἐν τῇ καθ' ὅλου προόδῳ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

Ἰδοὺ πῶς ἐργάζονται οἱ Ἄγγλοι ὑπὲρ μιᾶς ἰδέας, περὶ τῆς ὁποίας ἐσχημάτισαν ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι εἶνε ἀπολύτως δικαία ἀπὸ πάσης ἐπόψεως: ἱστορικῆς, ἐθνολογικῆς, ἠθικῆς, θρησκευτικῆς,—τῆς ἰδέας τῆς ἀποδόσεως τοῦ ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας εἰς τοὺς δικαιούχους. Ἀφοῦ ἐσχημάτισαν Ἐπιτροπάς, ἀποτελουμένας ἀπὸ Ἀρχιεπισκόπους, Ἐπισκόπους, Λόρδους, ἐπιφανεῖς πολιτικοὺς καὶ διανοουμένους,—τὸ ἄνθος τῆς κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ἀριστοκρατίας, ἀφοῦ συνεκρότησαν τόσα συλλαλητήρια, ἐπροπαγάνδισαν δι' ὁλοκλήρου τοῦ Τύπου, διὰ διαλέξεων, δι' ἰδιαιτέρων βιβλίων, δι' ἐκθέσεων καὶ δι' ἀγορῶν, ἐνήργησαν σταθερῶς ἐμμόνως καὶ φανατικῶς διὰ τῶν Βουλῶν καὶ παρὰ τῇ Κυβερνήσει δι' ὑπομνημάτων, ἀπέλυσαν καὶ Ἐγκύκλιον εἰς τὸν Ἀγγλικὸν λαὸν λέγουσαν:

«Βοηθήσατε οἰκονομικῶς, πνευματικῶς καὶ πολιτικῶς τὸ Κομιτᾶτον τὸ ὑπὲρ τῆς ἀποδόσεως τῆς Ἁγίας Σοφίας εἰς τοὺς δικαιούχους, ὁποῖοι εἶνε ὁ Ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἱ ὁμόθρησκοί του, οἱ ὁποῖοι, ἐξαναγκασθέντες ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1453, περιωρίσθησαν εἰς τὸ ταπεινὸν διαμέρισμα τῆς Πόλεως, ὅπερ καλεῖται Φανάριον. Βοηθήσατε ἐπειγόντως, διότι

α΄) ***Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη ἐν Εὐρώπῃ, ἐφ᾽ ὅσον ἡ Ἁγία Σοφία δὲν ἀποδίδεται.*** Ἐὰν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ὑποστηρίζῃ τὸν ἡττηθέντα Τοῦρκον, θὰ συνταραχθοῦν οἱ νικηφόροι χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολῆς.

β΄) ***Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη ἐν Ἰνδίαις καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἐφ᾽ ὅσον ἡ Ἁγία Σοφία δὲν ἀποδίδεται.*** Ἡ Ἁγία Σοφία οὐδεποσῶς εἶνε ἱερὸν τοῦ Μουσουλμανικοῦ κόσμου, εἰ μὴ ἓν σύμβολον ψευδῶν ἀξιώσεων κατακτήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τοῦ ξίφους.

γ΄) ***Δὲν δύναται νὰ εἰρηνεύσῃ ἡ διάνοια τῶν Βρεττανῶν χριστιανῶν μέχρις οὗ ἐξαλειφθῇ καὶ τὸ ἔσχατον σημεῖον τοῦ ὀνείδους, τοῦ προσαφθέντος εἰς τὴν ἱστορίαν ἐκ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ Τούρκου».***

Δὲν εἶνε ἄξιοι θαυμασμοῦ οἱ εὐγενεῖς οὗτοι Ἄγγλοι; Ἀνεξαρτήτως τῆς βαθείας εὐγνωμοσύνης, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν πρὸς αὐτούς, δὲν μᾶς δίδουν πρότυπον τρόπον δράσεως;

ΤΟ ΑΝΕΜΕΝΟΜΕΝ

Τὰ ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 3 Μαΐου σημειωθέντα ὑπὸ τὸν τίτλον «Προσοχὴ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν» ἐνεποίησαν αἴσθησιν εἰς τοὺς ἁρμοδίους ἐπόπτας καὶ ρυθμιστὰς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἐπισήμως δε παρεκλήθημεν νὰ δηλώσωμεν την πηγὴν τῶν πρὸς ἡμᾶς καταγγελθέντων ἐκτρόπων, ἵνα ἐπιτιμηθῶσιν οἱ εἰσηγηταὶ τῶν παραχόρδων ἐκείνων ἀντιθρησκευτικῶν διδασκαλιῶν. Οὐδ᾽ ἦτο δυνατὸν νὰ φαντασθῶμέν ποτε ὅτι θὰ ἦτο ἀνεκτὸς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τοιοῦτος ἐκτροχιασμὸς δημοσίων τῆς παιδείας λειτουργῶν, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθ᾽ ὅσον ἡ ρύθμισις τῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τελεῖται ἐπὶ βάσει ἀποκλειστικῶς γλωσσικῇ, αὐτὸ δὲ τὸ Πρακτικὸν τῆς συντακτικῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων Ἐπιτροπείας, τὸ ὁποῖον εἴδομεν ἐν τῷ μεταξὺ δημοσιευμένον ἐν τῷ τρίτῳ τεύχει τοῦ «Δελτίου» τοῦ μνημονευθέντος Ὑπουργείου, καὶ δι᾽ οὗ καθορίζονται αἱ ἀρχαί, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων προβαίνει αὕτη εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἀναγνωστικῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ὡς ἕνα τῶν σημαντικῶν σκοπῶν τῶν βιβλίων τούτων ὁρίζει καὶ «τὴν θρησκευτικήν, ἠθικὴν καὶ ἐθνικὴν ἀγωγήν», πραγματεύεται δ᾽ ἐμπεριστατωμένως περὶ τοῦ τρόπου τῆς

«πραγματώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ σκοποῦ τῶν ἀναγνωστικῶν». Ἐπὶ πλέον, ὅταν πρὸ ἱκανοῦ χρόνου ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ τῆς εἰρημένης Συντακτικῆς Ἐπιτροπείας ἱκανὰ σχετικὰ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκδόσεως «Τῶν ψηλῶν βουνῶν» τοῦ κ. Παπαντωνίου, ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτῆς τὸ ὀρθὸν παρατηρήσεών τινων τῆς Α. Σ. καὶ ἐδόθη ὑπόσχεσις, ὅτι ἐν προσεχεῖ ἐκδόσει τοῦ ἀναγνωστικοῦ τούτου θὰ προστεθῶσι τὰ συντελεστικὰ καὶ πρὸς τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τῶν παίδων.

Ἀναμφιβόλως λοιπὸν πρόκειται περὶ μεμονωμένου τινὸς κρούσματος, τὸ ὁποῖον ἴσως νὰ ἀποδειχθῇ καὶ ἐκ παρεξηγήσεων προελθόν.

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

* * Ἀξιανάγνωστον ἄρθρον ἔγραψεν ἐν τῇ «Ἐθνικῇ» Κερκύρας (9 Μαΐου) «ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων τοῦ Βατικανοῦ» ἐπὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας ὁ Ἔφορος τῆς Δημοσ. Βιβλιοθήκης Κερκύρας Ιεροδ. κ. Γ. Γροπέτης.

Ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀξιώσεις ταύτας καὶ ἡ ἐφημερὶς αὕτη θεωρεῖ ἐκτὸς ἀμφιβολίας, ὅτι οἱ ἐν Κερκύρᾳ δυτικοὶ θὰ σπεύσουν νὰ διαμαρτυρηθοῦν ζητοῦντες «τὴν ἀνάκλησιν τῶν ἀνθελληνικῶν δηλώσεων» τοῦ Καρδιναλίου Γασπάρη.

«Εἶνε ἄλλως τε — λέγει — τόσον σαφὴς ἡ διάκρισις μεταξὺ Παπισμοῦ καὶ δυτικῆς θρησκείας, ὥστε δύναται κανεὶς νὰ εἶνε ἄριστος καθολικὸς καὶ καλὸς ἐνταυτῷ Ἕλλην, χωρὶς νὰ συμμερίζεται πᾶσαν πολιτικὴν τοῦ Βατικανοῦ ὀργανισμοῦ, ὡς γνωστὸν πολιτικοῦ».

* * Ἐξακολουθοῦν ἀκόμη ἀποστελλόμεναι εἰς τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον ἐκθέσεις ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, καταγγέλουσαι βιαιοπραγίας κατὰ χριστιανῶν.

Ἐντύπωσιν ἰδιαιτέραν ἐνεποίησεν ἡ ἔκθεσις τοῦ Μητροπολίτου Σαράντα Ἐκκλησιῶν περὶ τῶν ὑπὸ Τουρκοβουλγάρων διαπραττομένων καὶ βυσσοδομουμένων κατὰ τῶν Ἑλλήνων χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας.

* * Ἡ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν καταλαβοῦσα Γαλλικὴ φρουρὰ ἐνισχύθη

* * Κατελήφθησαν καὶ αἱ ὀνομασταὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας Κυδωνίαι.

* * Ἄλλο πάλιν τοῦτο. Οἱ Λατῖνοι Ἱεροσολύμων ἀπήτησαν δι' ὑπομνήματος παρὰ τῆς ἐν Παρισίοις Συνδιασκέψεως τὴν εἰς αὐτοὺς παραχώρησιν τῶν Ἁγίων Τόπων.

Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα δόγματα, συγκαταβαίνουν νὰ τοῖς παράσχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἱερουργοῦν ἁπλῶς εἰς τὰ κυριώτερα προσκυνήματα.

Καὶ διὰ μὲν τὰς διὰ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν ἀξιώσεις εἴδομεν μὲ ποῖα ἐπιχειρήματα ἐξωπλίσθη τὸ Βατικανόν.

Τώρα εἴμεθα περίεργοι ν' ἀκούσωμεν καὶ τὰ διὰ τὰς νέας διεκδικήσεις των. Πάντως, θὰ παραπεμφθῶμεν εἰς τὰς... Σταυροφορίας.

* * Κατ' εἴδησιν ἐκ ΚΠόλεως, Τοῦρκος ἀξιωματικὸς μεθ' ὁλοκλήρου τῆς

οἰκογενείας του προσελθὼν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἐβαπτίσθη ἐν τοῖς Πατρ/χείοις.

* * Ἡ ἐν Παρισίοις Ἀκαδημία τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἐξέλεξε τὸν κ. Ἐλ. Βενιζέλον μέλος αὐτῆς ἀλλοδαπὸν τῇ προτάσει τῶν κ. κ. Ριμπῶ καὶ Δεσανέλ, ἥτις ἔγεινεν ἀποδεκτὴ παμψηφεί.

* * Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων δι' ἐπιστολῆς του καλεῖ τοὺς δήμους καὶ τὰς Κοινότητας νὰ συνεισφέρωσι πρὸς κατασκευὴν στεφάνου ἐκ χρυσοῦ κοτίνου «διὰ νὰ στεφανώσωμεν τὸν Μέγαν Ὀλυμπιονίκην τοῦ Συνδέσμου τῆς Εἰρήνης, τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον, φέροντα εἰς ἡμᾶς ὡς ἔπαθλον τῶν θριάμβων του ἐλευθέρας τὰς πρὸ αἰώνων δούλας ἑλληνικὰς χώρας καὶ ἀκτάς».

Ἡ ἑορτὴ θὰ γείνῃ ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ, διὰ τὴν ὀργάνωσιν δ' αὐτῆς θὰ καταρτισθῇ μεγάλη Ἐπιτροπή, ἐν ᾗ θ' ἀντιπροσωπευθοῦν ὅλοι οἱ κοινωνικοὶ κλάδοι.

* * Μετὰ πολλῶν καὶ θερμοτάτων ἐγκωμίων ἀναφέρει ὁ ἑλληνικὸς ἐν Αἰγύπτῳ Τύπος ἔξοχον λόγον τοῦ Μακαρ. Πάπα Ἀλεξανδρείας κ. Φωτίου κατὰ τὴν δοξολογίαν, τὴν γενομένην ἐπὶ τῇ καταλήψει τῆς Σμύρνης.

Ὁ Πατριάρχης συχνάκις διεκόπτετο ὑπὸ ἐπευφημιῶν τοῦ ἀπείρου πλήθους, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ὁποίου ἔρρεον ἀσυγκράτητα δάκρυα, ἅτινα προὐκάλουν οἱ ἐμπνευσμένοι λόγοι τοῦ κατ' ἐξοχὴν ῥήτορος Πατριάρχου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος. — Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Δευτέρας (20) ἡ Ἱ. Σύνοδος ἠσχολήθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τούτῳ καταρτισθείσης ἐπιτροπῆς, ἀποτελεσθείσης ἐκ τοῦ Σ. ἐπισκόπου Δημητριάδος κ. Γερμανοῦ, ὡς προέδρου, τοῦ Σ. ἐπισκόπου Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Ἀμβροσίου καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, τοῦ κ. Ἐμμ. Ζολώτα καὶ τοῦ κ. Δ. Αἰγινίτου. Ἐκ τῆς συζητήσεως τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης προέκυψαν δύο προτάσεις, ὧν ἡ μὲν πρώτη, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ζολώτα, ἔχει ὡς ἀκολούθως . «Πρέπει νὰ ἀναβληθῇ πᾶσα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν περὶ μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου σκέψις μέχρις ὅτου καθορισθῇ ὁ πολιτικὸς καὶ ἐκκλησιαστικὸς ἡμῶν ὁρίζων, ὃ ἐλπίζομεν νὰ συμβῇ προσεχῶς, καὶ τότε ἡ Ἐκκλησία ἁρμοδίως ἐνεργοῦσα διὰ τῆς συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, δυνηθῇ προσηκόντως ν' ἀποφασίσῃ καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς ἐπιβάλῃ εἰς ὅλον τὸ ἁπανταχοῦ τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα». Ἡ πρότασις αὕτη ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας. Ἡ δὲ δευτέρα, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Αἰγινίτου καὶ ἔχουσα οὕτω: «Ἡ ἐπιτροπὴ φρονεῖ, ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου μὴ προσκρούουσα εἰς δογματικοὺς καὶ κανονικοὺς λόγους, δύναται νὰ γίνῃ μετὰ συνεννόησιν μετὰ πασῶν τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἰδίως μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ΚΠόλεως, εἰς ὃ θὰ ἦτο ἀνάγκη ν' ἀνατεθῇ ἡ πρωτοβουλία πάσης σχετικῆς ἐνεργείας

ὑπὸ τὸν ὅρον οὐχὶ τῆς προσχωρήσεως εἰς τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, ἀλλὰ τῆς συντάξεως νέου ἡμερολογίου ἐπιστημονικῶς μὲν ἀκριβεστέρου, ἐστερημένου δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐλαττωμάτων τῶν δύο ἐν ἰσχύι ἡμερολογίων, τοῦ τε Ἰουλιανοῦ καὶ τοῦ Γρηγοριανοῦ», – ἐγένετο δεκτὴ ὑφ' ὁλοκλήρου τῆς ἐπιτροπῆς πλὴν τοῦ κ. Ζολώτα, ἐμμείναντος εἰς τὴν ἀρχικῶς διατυπωθεῖσαν γνώμην του.

Πλὴν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ἀνεγνώσθη ἰδία ἔκθεσις τοῦ κ. Ζολώτα, ὑποστηρίζοντος τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἔγγραφον τοῦ ἀναπληρωτοῦ Τοποτηρητοῦ Σ. μητροπ. Καισαρείας κ. Νικολάου, ζητοῦντος ἀντίγραφον τοῦ ὑπ μνήματος τοῦ κ. Αἰγινίτου καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς γνώμης τῆς Ἱ. Συνόδου ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ ζητήματος, καὶ ἔγγραφον τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ὑποδεικνύοντος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐν τῷ ἐμπορίῳ βλάβης. Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱ Συνόδου Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν τὰς γνώμας αὐτοῦ, προσθείς, ὅτι εἰς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ἠδύνατο νὰ προστεθῇ καὶ τοῦτο: ὅτι ἐὰν ἡ πολιτεία μὴ ἐλπίζουσα ταχεῖαν ἀποπεράτωσιν τοῦ νέου ἐπιστημονικοῦ ἡμερολογίου, αἰσθανομένη δὲ αὐξανούσας τὰς δυσχερείας τὰς σχετικάς, ἐφ' ὅσον καὶ τὰ ὅμορα κράτη ἐδέχθησαν τὸ Γρηγοριανόν, νομίζει ὅτι δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ σήμερον ὑφιστάμενον ἡμερολογιακὸν καθεστώς, εἶνε ἐλευθέρα νὰ δεχθῇ τὸ Γρηγοριανὸν ὡς Εὐρωπαϊκὸν ἡμερολόγιον, τῆς Ἐκκλησίας κρατούσης μέχρι τοῦ νέου ἐπιστημονικοῦ ἡμερολογίου, τὸ Ἰουλιανόν.

Τῆς γνώμης ταύτης τοῦ Σ. Προέδρου γενομένης παμψηφεὶ δεκτῆς, ἐνεκρίθη νὰ προστεθῇ εἰς τὴν γενομένην δεκτὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐν τέλει ἀπεφασίσθη, ἵνα γραφῶσι μὲν τὰ δέοντα πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἀποσταλῶσι δὲ τὰ ζητούμενα ἀντίγραφα πρὸς τὸ Οἰκ. Πατριαρχεῖον ὡς καὶ ἡ γνώμη τῆς Ἱ. Συνόδου.

— Προὐτάθησαν Τοποτηρηταί, ὁ μὲν ἀρχιμ. Κλεόνικος Γεωργίου, ἱεροκ. Νάξου, διὰ τὴν ἐπισκοπὴν Λευκάδος ὁ δὲ ἀρχιμ. Θ. Ἀνδρουτσόπουλος διὰ τὴν ἐπισκοπὴν Ἄρτης.

— Τελουμένου τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ (19) μνημοσύνου ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ ὑπὲρ τοῦ Ἰ. Δελλίου, καταλιπόντος ἅπασαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἱερούργησεν ὁ Σ. Μητροπολίτης, ὅστις ὁμιλήσας μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου ἐπικαίρως, ἀνέπτυξε μὲν τὴν σημασίαν τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν χωρῶν ἐν αἷς ἀνεπτύχθη καὶ ἤνθισεν ἡ φιλοσοφία καὶ ὁ Χριστιανισμός, καὶ συνεκροτήθησαν Σύνοδοι Οἰκουμενικαί, τὸ δόγμα καὶ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας ρυθμίσασαι, ἐκάλεσε δὲ τὸ εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα, ἵνα μετὰ τῆς πανηγύρεως τοῦ μεγίστου γεγονότος τούτου ἀποδείξῃ ἔμπρακτον τὴν κατὰ Χριστὸν ζωήν, νῦν μάλιστα, ὅτε νέοι περίοδοι ἱστορικοῦ βίου διανοίγονται ἐνώπιον ἡμῶν.

— Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἁγίων καὶ θεοστέπτων βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ὁ Σ. Μητροπολίτης ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς παραμονῆς ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου, ὁμιλήσας καταλλήλως πρὸς τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα.

Τῇ πρωΐᾳ δὲ ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἐν Πειραιεῖ ναῷ τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου ἐν μέσῳ πυκνοτάτου ἐκκλησιάσματος, ἐπὶ διδασκαλίᾳ τοῦ ὁποίου ἡ Α. Σ.

ἐπεσκόπησεν τὸ ἔργον τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, τοῦ ἰσαποστόλου Βασιλέως, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου ὁ Χριστιανισμὸς εὗρε θερμὸν ἀντιλήπτορα καὶ προστάτην.

— Κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ἑορτήν, τὴν συγκροτηθεῖσαν εἰς τὸ 3ον πλῆρες Δημοτικὸν σχολεῖον πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ σχολικοῦ ταμείου, παρέστη ὁ Σ. Μητροπολίτης, ὁμιλήσας πρὸς τοὺς παρισταμένους καταλλήλως καὶ πολλὰς πατρικὰς ὑποθήκας δοὺς διὰ τὴν διάπλασιν τοῦ ἤθους τῶν παίδων.

Ἡρῴων μνημόσυνον — Τῇ πρωΐᾳ τῆς Παρασκευῆς ἐτελέσθη ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν Παραπηγμάτων ἐπιμνημόσυνος δέησις ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς μάχης τοῦ Σκρᾶ ὑπὲρ τῶν πεσόντων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν. Κατ᾿ αὐτὴν παρέστησαν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὁ κ. Γκραμά, πλεῖστοι ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ καὶ ἅπαντες οἱ ὁπλῖται τῶν ἐνταῦθα ἐμπέδων συνταγμάτων, οἵτινες εἶχον σχηματίσει μέγα τετράγωνον. Τὴν ἐπιμνημόσυνον δέησιν ἐτέλεσεν ὁ Σ. Μητροπολίτης περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀπαγγείλας ἐν τέλει ἐπίκαιρον εὐχὴν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν πεσόντων ἡρῴων, ὧν τὸ αἷμα ἔγραψεν ἐνδόξους σελίδας ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ μας.

— Κατ᾿ εἰδήσεις ἐκ ΚΠόλεως ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Τοποτηρητοῦ συνοδευόμενος ὑπὸ μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐπεσκέφθη τοὺς Ἁρμοστὰς τῶν Μ. Δυνάμεων καὶ ἐπέδωκεν αὐτοῖς ἐπιστολὰς ἐκφραζούσας τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Σμύρνης καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς πλήρους ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Πρὸς τὸν Ἕλληνα ἀντιπρόσωπον προσενεγκόντες τὰ συγχαρητήριά των, παρεκάλεσαν αὐτὸν ὅπως διαβιβάσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἀλυτρώτων πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος κ. Βενιζέλον.

— Ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Ἀμβρόσιος ὡς Τοποτηρητὴς τῆς Ἐπισκοπῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἀπέλυσε πρὸς τοὺς ἐφημερίους τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης δύο Ἐγκυκλίους, ἐν ταῖς ὁποίαις διαγράφει ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰ καθήκοντα αὐτῶν καὶ ἐντέλλεται τὴν ἀκριβῆ τῶν παραινέσεων καὶ ὁδηγιῶν ἐφαρμογήν. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ συνιστᾷ τοῖς ἐφημερίοις νὰ λειτουργῶσιν ἀνελλιπῶς κατὰ πάσας τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτάς, ν᾿ ἀναγινώσκωσι καθ᾿ ἑκάστην τὸν Ὄρθρον καὶ τὸν Ἑσπερινόν, νὰ τελῶσιν ἀπροφασίστως καὶ ἀμελητὶ τὰ θεῖα μυστήρια καὶ πᾶσαν, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνοριτῶν των, ἱεροπραξίαν, νὰ μὴ ἱεροπράττωσι παρ᾿ ἐνορίαν, νὰ μὴ προβαίνωσιν εἰς ἀναθεματισμοὺς καὶ κατάρας ἀπὸ τῆς ὡραίας Πύλης, νὰ μὴ κάμνωσι προσθαφαιρέσεις εἰς τὸ Εὐχολόγιον ἐξ ἀμελείας ἢ ἐλλείψεως προσοχῆς, νὰ τηρῶσι καθαροὺς τοὺς ναοὺς καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη, νὰ συμπεριφέρωνται σεμνῶς ἐν τῷ Ἱερῷ, νὰ διδάσκωσι τοὺς χριστιανούς, αὐτοὶ ἀναγινώσκοντες τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ ἄλλα διδακτικὰ βιβλία, περὶ τὴν ἐνδυμασίαν νὰ εἶνε καθαροὶ καὶ φιλόκαλοι, νὰ νουθετῶσι μετὰ πρᾳότητος, νὰ εἶνε ἀμνησίκακοι πρὸς τοὺς σφάλλοντας, νὰ μὴ ἀναμιγνύωνται εἰς κοινοτικὰς καὶ δικαστικὰς τῶν χριστιανῶν διαμάχας πρὸς ἀποφυγὴν ἀντιπαθειῶν καὶ ἐχθροτήτων, ν᾿ ἀποφεύγωσι τὰ καφφενεῖα καὶ καπηλεῖα καί, τέλος, ἐπ᾿ οὐδενὶ λόγῳ ν᾿ ἀπουσιάζουν τῆς ἐνορίας των ἀδικαιολογήτως καὶ ἄνευ ἀδείας.

Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἡ Α. Σ., ἐπιθυμοῦσα νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν κατὰ

τὴν τέλεσιν γάμων ἀταξίαν, προερχομένην ἐξ ἀγνοίας τῶν σχετικῶν νομικῶν διατυπώσεων, ἀπόβλητον μὲν καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ καὶ λυπηρὰς νομικὰς συνεπείας συνεπαγομένην, διαγράφει λεπτομερῶς τὰ σχετικὰ τῶν ἐφημερίων καθήκοντα διά τε τὰ τῆς μνηστείας καὶ διὰ τὰς πρὸ τοῦ γάμου καὶ μετ' αὐτὸν διατυπώσεις, πρὸς διευκόλυνσιν δὲ τῶν ἱερέων ἐπισυνάπτονται καὶ τύποι σχετικῶν πιστοποιητικῶν.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐν Ἀθήναις. — Καθ' ἣν ὥραν ἐτίθετο ὁ «Ἐκκλησ. Κήρυξ» ὑπὸ τὰ πιεστήρια, ἀφίκετο εἰς Πειραιᾶ, ἐπιβαίνων τῆς «Συρίας» καὶ προερχόμενος ἐκ Μασσαλίας, ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκ. Θρόνου Σ. μητροπολίτης Προύσης κ. Δωρόθεος. Πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Α. Σ. κατῆλθον εἰς Πειραιᾶ οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ι. Συνόδου Σεβ. Ἐπίσκοποι, Ναυπακτίας κ. Ἀμβρόσιος καὶ Γυθείου κ. Διονύσιος, ὁ παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Β. Ἐπίτροπος κ. Μ. Γαλανός καὶ ὁ Α΄ γραμματεὺς αὐτῆς Ἀρχιμ. κ. Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος. Ἅμα τῇ ἀποβάσει τῆς Α. Σ. προσεφώνησεν αὐτὴν καταλλήλως ὁ Σεβ. ἐπίσκοπος Εὐρυτανίας, μεθ' ὃ ἀνῆλθον πάντες εἰς Ἀθήνας, κατευθυνόμενοι εἰς τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον, ἐν ᾧ θὰ ξενισθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς αὐτῆς ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητής.

Τὴν Α. Σ. ὑπεδέξατο εἰς τὴν κλίμακα τοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου ὁ Σ. Μητροπολίτης περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ ἀπό τινος παρεπιδημοῦντος ἐνταῦθα Σεβ. μητροπ. Σερρῶν κ. Χριστοφόρου, τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ταλαντίου κ. Ἱεροθέου, καὶ ἄλλων κληρικῶν.

Τὴν Α. Σ. τὸν Τοποτηρητὴν ὁδηγηθεῖσαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ὑποδοχῶν, προσεφώνησεν ἐκ μέρους τῶν Ἀλυτρώτων ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος αὐτῶν Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιμίου κ. Μ. Εὐαγγελίδης, καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν ἐπεσκέφθησαν αὐτὴν πλεῖστοι ἐπίσημοι ἐπισκέπται, ἐν οἷς ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Ε. Ῥέπουλης μετὰ τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν, οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ καὶ πολλοὶ τῶν παρεπιδημούντων ἱεραρχῶν. Πρὸς ἑσπέραν προσῆλθον ἐπὶ ἐκζητήσει εὐλογιῶν οἱ μαθηταὶ τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς, εἰσαχθέντες παρὰ τῇ Α. Σ. ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ Παν. Ἀρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου. Σήμερον δὲ τὴν πρωίαν ψαλήσεται ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ ἐπίσημος δοξολογία ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἀφίξει τῆς Α. Σ.

ΝΕΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

[Ὁ «Ἐκκλησ. Κήρυξ» ἀναγράφει μετὰ συντόμου κρίσεως πᾶν σύγγραμμα εἴτε μελέτημα ἐν περιοδικῷ ἢ φύλλῳ, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ].

Σωφρονίου Εὐστρατιάδου (πρῴην Λεοντοπόλεως). Εὑρετήριον τῶν ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Ἀρχείων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καταγεγραμμένων ἐγγράφων. Θεσσαλονίκη. Τύποις Καστρινάκη - Γεωργαντᾶ 1919.

Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀρχείου, ὅπερ κατ' εὐτυχῆ πρότασιν τοῦ Παν. Μητροπ. Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου συνέστησεν ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλην. Κοινότητος Θεσσαλονίκης κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἵνα περιλάβῃ τὰ ἀτάκτως ἐρριμμένα ἔγγραφα καὶ ἔντυπα, τὰ περισωθέντα ἀπὸ τῶν πυρκαϊῶν τοῦ 1890 καὶ 1917. Καὶ ἡ περὶ συστάσεως τοῦ Ἀρχείου ἀπόφασις λίαν ἀξιέπαινος, καὶ ἡ ὀργάνωσις αὐτοῦ πολύπονος καὶ ἀξιόλογος.

Γ Ν. Κοφινᾶ (Διευθυντοῦ τῶν ἐμμ. φόρων κλ.) Περὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸν πόλεμον Ὁμιλία γενομένη ἐν τῷ «Παρνασσῷ» τὴν 16 Νοεμβρίου 1918. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου 1919.

Les Hellênes Irrédincés devant le Congrès de la Paix: Mémoires du Patriarcat Œcuménique et du Conseil National des Hellènes Irrédincés siégeant à Paris 1919.

Τὸ τεῦχος τοῦτο περιέχει τὰ Ὑπομνήματα τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καὶ τοῦ ἐν Παρισίοις Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἀλυτρώτων, ἅτινα, μετὰ προτασσομένης ἐπιστολῆς τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκ. Θρόνου, ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῶν Παρισίων. Ἀμφότερα τὰ ἔγγραφα, ἀποδεικνύοντα τῶν ἀκραιφνῶς ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τῶν ἔτι ἀλυτρώτων ἐν τῷ Τουρκικῷ κράτει χωρῶν, ἐπικαλῆται τὴν εὐμενῆ προσοχὴν τῆς Συνδιασκέψεως καὶ ἀξιοῦσι τὴν κατὰ τὸ δίκαιον ἀπόδοσιν αὐτῶν εἰς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

—Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου: Ἔκθεσις τῆς Επιτροπείας καὶ Πρακτικὰ τῆς Σχολῆς διὰ τὴν ἐκλογὴν τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας. Ἐν Ἀθήναις 1918. Σελ. 118.

— Ἔκθεσις περὶ τῶν ἔργων τῶν ὑποψηφίων εἰς τὴν τακτικὴν ἕδραν τοῦ Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ διεθνοῦς δικαίου. ὑποβληθεῖσα τῇ Νομικῇ Σχολῇ ὑπὸ τῆς ἐκ τῶν τακτικῶν Καθηγητῶν κ. κ. Νικ. Σαριπόλου, Δημ. Παπούλια καὶ Μιχ. Λιβαδᾶ συσταθείσης Επιτροπειας. Ἐν Ἀθήναις. Τύποις Α. Ραφτάνη 1919.

— Ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ μικρὸν κομψὸν τομίδιον περιλαμβάνον τὸ κείμενον τοῦ Ακαθίστου Ὕμνου ἑλληνιστὶ καὶ ἀγγλιστί. Τὰ ἀγγλικὰ φύλλα χαρακτηρίζουσι τὴν ἔκδοσιν μετὰ πολλῆς συμπαθείας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Σ. ἐπισκόπῳ Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Διονυσίῳ. Δραχμαὶ τριάκοντα, συνδρομαὶ τῶν ναῶν ἁγ. Γεωργίου καὶ ἁγ. Νικολάου, ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν.— *Ἱεροθ. Καραμολέγκῳ, Καθηγητῇ*. Πύργον Θήρας. Διεύθυνσις ὑμῶν διωρθώθη. *Σταμ. Γαϊτάνῳ. ἡγουμ. Μ. Βρύσεως.— Ἀρχιμ. Πολ. Συνοδινῷ.— Ἰω. Αγγελιδάκῃ*. Ρέθυμνον. Συνδρομαὶ ὑμῶν ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν. — *Σ. ἐπισκόπῳ Χαλκίδος κ. Χρυσάνθῳ*. Κατάλογος ἐλήφθη· θερμὰς εὐχαριστίας. — *Αἰδ. Ε. Καββαδίᾳ*, Ἅγ. Πέτρον. Ὑμετέρα συνδρομὴ ὡς καὶ ἡ τοῦ κ. Λεωνίδου Ρομποτῆ ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν· φύλλα τακτικώτατα ἀποστέλλονται.— *Α. Σταθοπούλῳ*, Αἴγιον. — *Αἰδ. Παναγ. Σπυροπούλῳ*. Ζαχλωροῦ. Ζητηθέντα φύλλα ἐστάλησαν· ἐλπίζεται ταχεῖα ἡ ἀποστολὴ τῶν συνδρομῶν ὑμῶν — *Ἀρχιμ. Πολ. Συνοδινῷ*. Συνδρομαὶ ἱ. Μονῶν Ἐπάνω Χρέπας καὶ Μαλεβῆς ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν.—*Σερ. Παπακώστᾳ*. Νεοχώριον. Συνδρομή σας ἐλήφθη, ἐνεγράφητε. — *Αἰδ. Δ. Οἰκονομοπούλῳ*, Σκάλα Οἰχαλίας. Τηλεγρ. ἐπιταγή σας μόλις πρό τινος ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν· ἀπόδειξις ἐγκαίρως ἀποσταλήσεται. — *Πορφ. Κουτσόπουλον*, ἱ. Μονὴν ἁγ. Θεοδώρων. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 196 φύλλον ἀπεστάλη· συνδρομὴ ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15.
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5—6. μ. μ.

Ἀπευθυντέον διὰ πᾶσαν αἴτησιν, ἀνακοίνωσιν καὶ δι' ἐμβάσματα συνδρομῶν: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος».